

Bilaga 1. Information om risker och möjligheter kopplat till integrering av distrikt och grupper
juridiska/organisatoriska status

1. Grundförutsättningar: Begrepp och uppdrag

Formella definitioner

En **Sektionsgrupp** är inte en egen förening, utan en del av svenska Amnesty. Gruppen sköter sin egen bokföring och redovisar inget till Amnesty centralt då vi fått ett undantag från våra revisorer. Gruppen finansierar sitt arbete genom ett årligt verksamhetsbidrag på 2 000 kronor samt aktivitetsbidrag för särskilda evenemang. Om gruppen jobbar med insamling måste pengarna skickas in till Amnesty centralt som ett bidrag och får inte användas för att finansiera den egna verksamheten.

En **Redovisningsgrupp** är en egen förening med egna stadgar och egen styrelse. Dessa grupper ska skicka föreningens ekonomiska rapport till Amnesty centralt varje år. En redovisningsgrupp finansierar sitt arbete genom sin egen insamlingsverksamhet och kan därför inte söka verksamhetsbidrag. De kan dock ansöka om aktivitetsbidrag.

Distrikten har samma formella form som en redovisningsgrupp. Distrikten är egna juridiska personer, vars formella struktur tydliggörs i dokumentet: "Standardstadgar för distrikt". Distriktets verksamhet finansieras av egen insamlingsverksamhet, eventuella avgifter för distriktets grupper (dock ej s.k. sektionsgrupper, som inte förfogar över en egen ekonomi) och via aktivitetsbidrag från sektionen.

Distriktens uppdrag

Ta initiativ till egen verksamhet

Arbetsområden som exempelvis informatörsarbete, mediaarbete, marknadsföring, flyktingarbete, medlemsvärvning, insamling och rekrytering av nya medlemmar och grupper är genomgående lämpliga att initiera och organisera på distriktsnivå. Distrikten har en viktig uppgift att skapa kontinuitet och rutiner i arbetet, och att systematiskt ta initiativ gentemot medlemmar och grupper för att göra dem delaktiga i det gemensamma arbetet.

Samordning och samarbete mellan medlemmar och grupper

Distrikten bör verka för att grupper och medlemmar med likartade arbetsuppgifter får förutsättningar att arbeta tillsammans, dra nytta av varandras kompetens och resurser och samordna sin verksamhet. Till exempel genom att skapa mötesplatser och se till att det finns samordnande funktioner.

Utbildning och stöd

Distrikten ska kunna ge utbildning och stöd till sina grupper och medlemmar, i synnerhet till dem som är nya inom Amnesty. Distrikten kan även ta initiativ och avsätta resurser för medlemmars deltagande i centralt organiserade utbildningar, träffar och möten.

Bidra till gemenskap, sammanhållning och tillhörighet

Sociala faktorer har stor påverkan på medlemmars vilja/lust till ideellt arbete. Distrikten bör se som sin uppgift att skapa positiva relationer inom rörelsen och bidra till att medlemmar känner sig delaktiga och bekräftade.

Medlemsutveckling

Distrikten bör sträva efter en kontinuerlig utveckling av sin organisation, sin verksamhet och sina medlemmar. Intresserade medlemmar ska få aktivt stöd att hitta nya och utvecklande arbetsuppgifter och att ta på sig nya funktioner i sektionen. I längden är detta en förutsättning för att våra medlemmar ska stanna kvar och uppfatta sitt engagemang som stimulerande och meningsfullt.

Demokratisk funktion i sektionen

I vissa fall används distrikten som demokratisk funktion inom sektionen. Distrikten inbjuds till exempel att skicka representanter till verksamhetsmötet, och distriktsombuden utser varje år valberedningens valberedning inför sektionens årsmöte. Distrikten - i synnerhet distriktsmötena - används därtill i många fall för konsultation och förankring av aktuella frågor inom rörelsen.

2. För- och nackdelar med distriktens nuvarande form

Kort nulägesbild

En tredjedel av distrikten existerar inte/är vilande, en tredjedel har mycket begränsad verksamhet (exempelvis genomför ett årsmöte varje år) och den sista tredjedelen fungerar bra. Att distriktet lagts ner betyder dock inte nödvändigtvis att det saknas en fungerande lokal eller regional samordning mellan Amnestygrupperna på en ort eller inom ett större område. Det som framför allt kan sägas är att alla distrikt fungerar väldigt olika. Över tid har flera specialanpassningar gjorts för att möta de regionala utmaningarna, vilket innebär att det inte finns en enhetlig organisationsstruktur. Distriktens uppdrag tolkas dessutom olika av de aktiva, vilket påverkar hur de genomför sitt uppdrag.

De aktiva medlemmarna är inte jämnt fördelade över landet, vilket medför att förutsättningarna för att upprätthålla distriktets verksamhet och uppdrag ser olika ut. Demokratiprojektet har bland annat visat att det råder stor brist på föreningskunskap och demokrati inom flera distrikt.

Till följd av att distriktsuppdraget tolkas olika och att organiseringen skiljer sig åt mellan olika delar av landet kan det vara svårt att förstå hur sektionen hänger ihop, både för den som är aktiv och för den som inte är det. För den som inte är aktiv i organisationen kan den otydliga strukturen bli ett hinder för att ta steget in i verksamheten.

Otydligheter kring medlemskap

Exempelstadgarna för distrikt säger att en medlem i distriktet är alla aktiva medlemmar i distriktets grupper och ungdomsgrupper, samt alla som är verksamma inom de grupper/funktioner på distriktsnivå som tillsatts av distriktsstyrelsen. Medlem i distriktet ska även vara medlem i den svenska sektionen av Amnesty International.

I praktiken är innebörden av detta högst otydligt, och ett demokratiskt problem. Det finns inga register över medlemmar i distrikten, vilket gör det otydligt vem som har rösträtt på distriktets årsmöten. I praktiken tolkas stadgan som att en person som dyker upp på en aktivitet för distriktet, då blir medlem i distriktet. Distriktsstyrelserna har också väldigt dålig koll på detta själva - därför osannolikt att de informerar deltagarna om att de numera räknas som medlemmar i distriktet på sina aktiviteter. Det finns inga riktlinjer för hur detta ska kommuniceras till dem som deltar i distriktets aktiviteter, vilken typ av aktiviteter som avses eller hur många gånger en person behöver delta för att räknas som distriktsmedlem. Det finns inte heller något som reglerar hur och när en persons medlemskap i distriktet avslutas.

Demokrati

Att mellanstrukturerna är egna organisationer med organisationsnummer och en demokratiskt vald styrelse är inget ovanligt i ideella organisationer i Sverige. En stor skillnad är dock att i stort sett alla andra stora ideella organisationer har en representativ styrmodell där mellanstrukturerna fyller en demokratisk funktion. Där tillhör alla medlemmar ett distrikt eller motsvarande och är på så sätt representerade vid årsmötet. Så är inte fallet i svenska sektionen, men det verkar som att många medlemmar (både distriktsaktiva och andra) tror att distrikten representerar alla medlemmar i Amnesty inom sitt geografiska område, till exempel vid sektionens årsmöte.

Hur påverkas aktivismen?

Aktivismen inte är avhängig en distriktsstyrelse, även i de regioner där distrikt saknas finns aktiva grupper. Där distrikten fungerar bra är de dock en bra boost för aktivismen; de anordnar aktiviteter och aktioner som för grupperna samman, hanterar personer som vill bli aktiva och startar nya grupper. Kort och gott, aktivismen frodas utan distrikt, men där distrikten fungerar säkerställer de starkare strukturer över tid.